

# POKRETANJE zajednice

:: kako uključiti građane u projekte na lokalnoj razini ::



Academy for Educational Development



0  
2

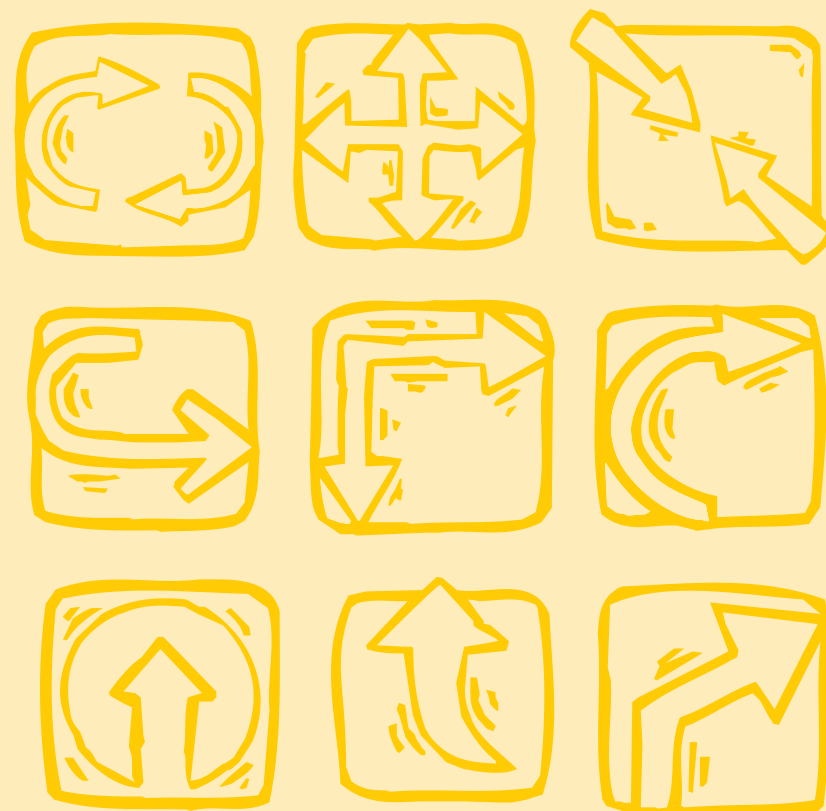
Potpora hrvatskim nevladinim organizacijama (CroNGO) je trogodišnji program jačanja nevladinih organizacija koji financira Američka agencija za međunarodni razvoj, a provodi Academy for Educational Development (AED).

dizajn:  
 Gumi plus design

CIP - Katalogizacija u publikaciji  
Nacionalna i sveučilišna knjižnica - Zagreb  
UDK 061.2.051:352

POKRETANJE zajednice : kako uključiti građane u projekte na lokalnoj razini.  
— Zagreb : AED - Academy for Educational Development, 2003.

Bibliografija.  
ISBN 953-97987-1-X  
431118126



# POKRETANJE zajednice

:: kako uključiti građane u projekte na lokalnoj razini ::

“Moja formula  
uspješnog rada je  
obavijestiti  
lokalnu zajednicu  
o projektu na samom  
početku njegove  
provedbe i pozvati  
građane da aktivno  
s nama u tome  
sudjeluju.”

*Bajro Bajrić,  
predsjednik udruge  
“Romi za Rome Hrvatske”*

0  
4

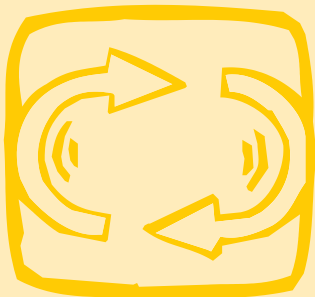
## ::: SVRHA brošure :::

**S**udjelovanje građana u projektima lokalne zajednice uvelike pridonosi uspješnoj provedbi projekata i dugoročnoj održivosti projektnih postignuća. Aktivno sudjelovanje jača građane u rješavanju lokalnih problema i poduzimanju akcija koje unapređuju kvalitetu življenja u njihovim zajednicama.

CroNGO Program malih financijskih potpora pruža financijsku i tehničku potporu projektima koji odgovaraju na konkretne i jasno utvrđene potrebe određene zajednice. Financirani projekti donose pozitivne promjene na lokalnoj razini pružajući direktnu podršku zajednicama u kojima se provode. Također, svi financirani projekti imaju velike mogućnosti nastavka provedbe i nakon isteka CroNGO potpore, a najvažnije je da podržani projekti sadrže aktivno sudjelovanje lokalnih građana.

Provodeći Program malih financijskih potpora, AED je upoznao veliki broj udruga i neformalnih lokalnih građanskih inicijativa (LGI) na području cijele zemlje. Te grupe unaprijedile su kvalitetu življenja u svojim lokalnim zajednicama kroz aktivno uključivanje lokalnih građana u projektne aktivnosti.

Ova brošura osmišljena je kako bi predstavila primjere i uspjehe organizacija diljem Republike Hrvatske te pružila konkretne preporuke kako ostale organizacije mogu unaprijediti uključivanje građana u projekte na lokalnoj razini. ■





Građani Zagreba uče kako se kretati uz pomoć psa vodiča. Izložbu organizirala Hrvatska udruga za školovanje pasa vodiča i mobilitet iz Zagreba. (Središnja i sjeverna Hrvatska)



Volonteri udruge mladih BUM čiste i uređuju gradski park u Buzetu, Istarska županija.  
(Istra, Primorje i Lika)

# :: Što MISLIMO pod...? ::

**N**a samom početku željeli bismo dati nekoliko pojašnjenja pojmova koji su korišteni u ovoj brošuri, a koje smo upotrebljavali u CroNGO Programu malih financijskih potpora.

**Lokalna zajednica** ::> Ljudi koji žive u određenom zemljopisnom području kao što je selo, naselje, grad, gradska četvrt ili županija.

**Sudjelovanje građana** ::> Doprinosi građana provedbi određenog projekta i aktivnosti koji nisu ni financijski ni materijalni u svrhu opće dobrobiti lokalne zajednice. Sudjelovanje građana može imati mnogo oblika kao što je fizički rad volontera (npr. izgradnja dječjeg igrališta, čišćenje divljeg odlagališta otpada ili uređenje društvenog doma) ili 'intelektualni' doprinos (pomoć u planiranju i organiziranju nadolazećih događanja ili pružanje profesionalnih usluga). Važno je istaknuti kako građani volonteri nisu plaćeni za svoj rad već pomažu jer žele unaprijediti život u svom mjestu. Građani mogu sudjelovati u projektima zajednice na razne načine npr. sudjelovati na sastancima, širiti informacija te kupovati proizvode udruge. Međutim, CroNGO usmjerava potporu aktivnom uključivanju građana opisanom u ovoj definiciji.

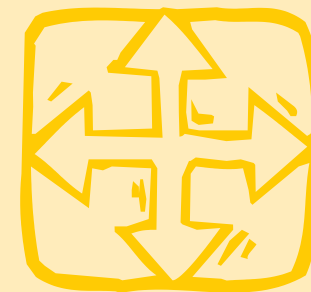
**Volonter** ::> Kroz ovu brošuru pojam 'volonter' korišten je za lokalne građane koji sudjeluju u aktivnostima za dobrobit šire zajednice. Volonteri sudjeluju u projektima iskazujući svoju dobru volju. Njihovo sudjelovanje nije uvjetovano materijalnim nagradama, niti plaćom za obavljeni posao. Nadalje, plaćeni zaposlenici, konzultanti i svi ostali koji primaju honorare kao i pojedinci na civilnom služenju vojnog roka ne smatraju se volonterima u okviru CroNGO programa. ■

**<: Udruga za zdravi život i zdravu prirodu TRBUHOVICA** iz mjesta Prezid nedaleko od Čabra (Primorsko-goranska županija) uz potporu lokalnih mještana, vlasti, poduzetnika i CroNGO programa napravila je rekreativnu stazu s namjerom promocije turizma. Zajedničkim naporima mještani su očistili jedan izvor pitke vode te osmislili stazu gdje će obavještavati posjetitelje o lokalnoj flori i fauni. Prezid se nalazi u blizini granice s Republikom Slovenijom i ima oko 200 mještana. Lokalni volonteri bili su organizirani u radne timove prema vremenu koje su imali na raspolaganju za aktivnosti čišćenja i uređenja. Kroz ovaj fleksibilni pristup otprilike 40 volontera bili su aktivni u projektnim aktivnostima. Nakon svake akcije udruga je organizirala sastanak zajednice u svrhu obavještavanja ostalih građana o postignutim učincima na izgradnji i uređenju staze. Uključivanje lokalnih volontera u akcije čišćenja te stalna obavještenost zajednice o razvoju aktivnosti doprinijeli su povećanju vjerojatnosti kako će građani i nadalje ostati uključeni u poslove održavanja i uređenja staze. Na ovaj način cijela zajednica će zajedno nastaviti raditi promidžbu lokalne turističke ponude.

“Nitko nije otok.  
Svi mi trebamo  
prihvatiti jedni  
druge, surađivati  
i međusobno si  
pomagati.”

Ruža Falamić,  
volonterka udruge MIGRA  
iz Donjeg Miholjca

0  
7



“...naše je mišljenje kako je uređenje budućeg NVO centra u Slatini samo jedan od načina kako možemo pomoći našoj zajednici.”

*Josip Šimić Šime i  
Danijel Cicvarić Cico,  
volonteri koji uređuju  
NVO centar u Slatini*

0  
8



# :: Zašto je VAŽNO UKLJUČITI građane? ::

- S**udjelovanje građana u akcijama lokalne zajednice izravno pridonosi uspješnosti projekata i dugoročnoj održivosti rada udruga i lokalnih građanskih inicijativa (LGI) na mnogo načina uključujući sljedeće:
- ⇒ Građani koji su aktivno uključeni u provedbu projekata imaju osjećaj “vlasništva” i za očekivati je kako će i u buduću biti spremni pružiti podršku i voditi brigu o rezultatima provedenih projekata.
    - ⇐ npr. građani Karlovca su sadili drveće i uređivali zelene površine oko dječjih igrališta u suradnji s udrugom PCAP International. S obzirom na to da su građani uložili puno truda u uljepšavanje svog okoliša, sada imaju i plan kako će se brinuti o daljnjem održavanju zelenih površina i štititi ih od eventualnog uništavanja.
  - ⇒ Građani mogu pružiti vještine i znanje koje udruga ili inicijativa ne posjeduje.
    - ⇐ npr. medicinske sestre iz Doma zdravlja Daruvar u svoje slobodno vrijeme pružaju dodatnu njegu starim osobama. One zajedno s volonterima udruge DUGA posjećuju starije članove zajednice i pružaju potrebnu kućnu pomoć i njegu.
  - ⇒ Uključivanje građana — volontera ponekad omogućava udruzi provedbu aktivnosti koje inače ne bi mogla provesti zbog nedostatka financijskih sredstava.
    - ⇐ npr. rad građana na uređenju budućeg NVO centra u Slatini koštao bi 20.000 kn kada bi se za isti posao angažirala građevinska tvrtka.
  - ⇒ Velike grupe građana koje rade na projektu pridonose prepoznatljivosti rada udruge/inicijative u zajednici te mogu doprinijeti i povećanju potpore od lokalnih izvora.
    - ⇐ npr. u Karlovcu je 350 građana pomagalo u provedbi kampanje “Gdje se koje smeće meće” koje je organizirala udruga PAN. Građani su podijelili 6.000 letaka i sudjelovali u javnim predavanjima i debatama. Ovako veliko sudjelovanje građana izazvalo je izniman interes medija i skrenulo pažnju lokalnog komunalnog poduzeća koje je pristalo besplatno postaviti 65 “zelenih” kontejnera po cijelom gradu.
  - ⇒ Kroz sudjelovanje u projektima građani uče o potrebama svojih susjeda i načinima kako da im pomognu.
    - ⇐ npr. građani pomažu Društvu za pomoć mentalno retardiranim osobama iz Bjelovara prevoziti korisnike i organizirati izložbe njihovih proizvoda. Radeći kao volonteri, građani postaju svjesniji potreba i sposobnosti osoba s dodatnim potrebama, na taj način utječu na smanjenje negativnih stereotipa te pridonose većem uključivanju ovih osoba u život njihove lokalne zajednice. ■





Volonteri udruge DUGA - daruvarskog Centra za pomoć i podršku, Bjelovarsko-bilogorska županija  
skrbe o njihovim starim susjedima. (Zapadna Slavonija)



Zabavne aktivnosti za građane Kozari Boka, Zagreb u organizaciji udruge "Prijatelj".  
(Središnja i sjeverna Hrvatska)

# ::: Zašto se GRAĐANI UKLJUČUJU u projekte lokalne ZAJEDNICE? :::

**G**rađani se mogu odlučiti sudjelovati u provedbi aktivnosti na lokalnoj razini iz mnogo razloga kao što su:

- osjećaj da je korisno i važno ono što su učinili za zajednicu,
- priznanje i poštovanje ostalih članova zajednice za doprinos koji su dali u unapređenju života u zajednici,
- nova poznanstva koja se izgrađuju tijekom rada na projektu s ostalim članovima zajednice,
- mogućnost stjecanja novih iskustava i vještina,
- zadovoljstvo koje osjećaju kada vide dugoročne rezultate projekata na kojima su radili. ■

⚡ **Kulturno-umjetničko društvo “Posavina”** iz Nove Gradiške (Brodsko-posavska županija) djeluje u zajednici koja je izgubila dio svog kulturnog naslijeđa tijekom Domovinskog rata. Uz CroNGO potporu udruga je provela projekt oživljavanja tradicije i vraćanja pozitivnih osjećaja među članovima lokalne zajednice. Uz aktivno sudjelovanje oko 200 građana udruga je obnovila stare narodne nošnje i glazbala kako bi predstavila svoje naslijeđe kako unutar tako i izvan svoga mjesta. Za lokalne mještane bilo je iznimno važno zaštititi ugroženo naslijeđe te prenijeti narodne nošnje i običaje mlađim sugrađanima. Kroz ovaj projekt udruga je okupila sve mještane koji su bili razdvojeni posljednjih godina kako bi podijelili svoja znanja i sjećanja. Mještani su pomogli udruzi prilikom uređenja njenih prostorija i organiziranja lokalnih događanja te u prikupljanju starih tradicionalnih pjesama i materijala od ostalih mještana. Projekt je upoznao mještane, osobito mlade, s vrijednošću aktivnog sudjelovanja u projektima zajednice. U budućnosti udruga planira nastaviti s organizacijom kulturnih događanja i predstavljanja svojih postignuća u drugim mjestima. Organizirati će plesne tečajeve za mlade uz uključivanje starijih mještana koji će im prenositi svoja znanja.

“Važno je uključiti građane jer stazu koju uređujemo može koristiti bilo tko, a ne samo mala skupina zainteresiranih osoba. To je za opće dobro zajednice i zbog toga je važno da se svi uključe.”

Smilja Međugorac,  
volonterka lokalne  
građanske inicijative  
iz Garešnice

1  
1

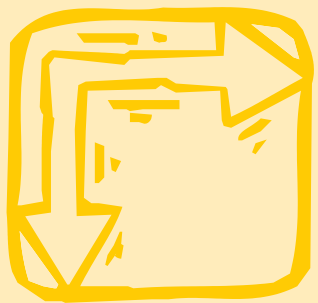


“Mi uključujemo građane nudeći im mogućnost da umjesto pasivnih promatrača postanu aktivni sudionici u donošenju odluka vezanih za probleme i potrebe njihove lokalne zajednice. Na taj način oni mogu unaprijediti i mijenjati stvari preuzimajući

- 1 odgovornost za
- 2 rješavanje

važnih lokalnih problema.”

*Ilinka Serdarević,  
predsjednica udruge  
TERRA iz Rijeke*



## :: U koju VRSTU projekata se građani UKLJUČUJU? ::

**G**rađani iskazuju interes za sudjelovanjem kada:

- im je projekt osobno važan te će imati izravan učinak na njihov život ili na život osoba koje su im važne (npr. roditelji grade igralište koje će koristiti njihova djeca ili osoba pomaže u radu organizacije koja pruža usluge njenom prijatelju, a koji je invalidna osoba),
- osjećaju kako će njihov doprinos donijeti pozitivne promjene koje će njihovu zajednicu učiniti ljepšim mjestom za življenje (npr. uređenje rekreativne staze koja će predstavljati turističku atrakciju njihove zajednice, unapređenje uvjeta rada društvenog doma, čišćenje divljeg odlagališta otpada itd),
- je problem na koji se želi utjecati trenutno vrlo važan za ljude iz zajednice, a rješenje problema ne može čekati i poteškoća s kojom se susreću je od presudne važnosti za građane zajednice pogođene problemom (npr. dostupnost pitke vode kroz očišćene bunare, smanjivanje štete uzrokovane poplavom, gašenje požara itd.),
- su projektni rezultati realni, vidljivi i imaju dugoročni učinak za zajednicu (npr. novi park ili društveni dom, razvijena svijest javnosti o nekom problemu). ■

⚡ **Udruga mladih HYPER** iz Koprivnice (Koprivničko-križevačka županija) dobila je CroNGO potporu za uređenje Doma mladih u njihovom gradu kroz pomoć mladih lokalnih volontera i značajnu financijsku i potporu u naturi od gradskih vlasti Koprivnice i koprivničke tvornice “Podravka”. Projekt je osmišljen kao odgovor na konkretnu potrebu mladih za prostorom u kojem bi organizirali aktivnosti za provedbu slobodnog vremena. Kako bi riješili ovaj problem, grupa mladih HYPER odlučila je kontaktirati gradsku vlast i zatražiti pomoć u pronalaženju odgovarajućeg prostora za Dom mladih. Lokalna vlast dala je grupi na uporabu stare prostorije vojske. Mladi iz HYPER-a, sretni što imaju prostor, započeli su s uređenjem te potaknuli preko 100 mladih iz njihovog mjesta da kao volonteri pomognu u uređenju prostora. Nakon nekoliko mjeseci teškog rada Dom mladih bio je uređen i spreman za otvorenje. HYPER je uključio oko 50-tero mladih iz grada u izradu plana aktivnosti koje će se odvijati u novo uređenom prostoru. Dom mladih ubrzo je postao središnje mjesto provođenja aktivnosti mladih Koprivnice. Do sada je svaki mjesec preko 2.000 mladih i ostalih građana sudjelovalo u aktivnostima doma.



Građani Odranskog Obreža, Grad Zagreb uče kako očuvati narodne nošnje.  
(Središnja i sjeverna Hrvatska)

# KARLOVČANI ZA GRAD PARKOVA

javna akcija ozelenjavanja okoliša dječjih igrališta

**PCAP International Karlovac**  
Međunarodno društvo za sprječavanje okrutnosti nad životinjama i biljkama

**donatori**  
profesorica patrisa Šušaković  
Udruga Edukativni Osvetljenici

**AED** **USAID**

DIREKCIJA ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I  
PRIPRAVA RUCNA

INSTITUT  
OTVORENO DRUŠTVO  
HRVATSKA

u suradnji s  
Poglavarstvo  
grada Karlovca

**PCAP International**

Štampa & foto:  
Tudorica Potočnik 097 511 8405

SVE INFORMACIJE NA:  
047 423 045  
091 545 133  
PCAP International

# "ŽENA" - DRNIŠ

022 / 886 - 388

**POTREBNI STE IM SAD I ODMAH  
SVAKODNEVNO U NJIHOVOM DOMU**

**VOLONTERI U VAŠEM DOMU  
SVAKODNEVNO  
BESPLATNO**

**VRATIMO OSMJEH NA LICA STARA**

ODLAZAK PO LIŠEVI  
KONTROLA BEZBEDA  
POMOC PRI KUPANJU  
PRIPREMA SUDA  
KUPOVINA HRANE  
SPREMANJE STANA

HRVATSKO AKADEMSKO DRUŠTVO LIKOVNIH UMJETNIKA ZADAR  
TURISTIČKA ZAJEDNICA ZADARSKE ŽUPANIJE  
TURISTIČKA ZAJEDNICA RAŽANAC

ORGANIZIRAJU EKOLOŠKO-UMJETNIČKU AKCIJU

## SmećArt 2003.

15. LIPNJA 2003. GODINE - NEDJELJA, U RAŽANCU

PROGRAM:

9 h - OKUPLJANJE SUDIONIKA KOD TURISTIČKOG UREDA

9 - 11 h - ČIŠĆENJE I PRIKUPLJANJE OTPADA

16 h... ZABAVA I DRUŽENJE UZ DOMJENAK

SUDIONICI AKCIJE ĆE DOBITI PRIGODNE MAJICE

POZIVAMO VAS DA SE PRIDRUŽITE

Akciju podupiru Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja i  
Turistička zajednica zadarske županije

Financijska potpora



sredstvima USAID-a



Posteri kojima različite udruge/inicijative pozivaju građane da im se pridruže u aktivnostima

# :: Kako UDRUGE/INICIJATIVE mogu PRIVUĆI građane? ::

# U

udruge/inicijative trebaju:

- ⇒ Održavati bliske kontakte s njihovim zajednicama te obavještavati građane o tome što rade ili planiraju raditi (organizirajući sastanke ili događanja u zajednici, podjelom letaka, postavljanjem postera na središnja mjesta sastajanja u zajednici itd.). Uvijek imajte na umu da je pričati s građanima (npr. odlazak od vrata to vrata, organiziranje sastanka lokalne zajednice) učinkovitije (i zahtjeva više truda) nego samo polijepiti postere uokolo.
- ⇒ Poslati jasne poruke o tome zašto provode određene projekte i akcije. Što radite? Zašto to radite? Što određenim projektom ili akcijom želite postići (koristeći lokalne medije kao što su radio postaje, televizija, lokalne novine, brošure i slično)?
- ⇒ Biti dostupni građanima. Obavijestite građane kada i gdje radite te kako mogu stupiti u kontakt s vama. Recite im o akcijama koje sada provodite te o postignućima prošlih projekata. Vodite brigu o vašoj vidljivosti kako bi građani mogli vidjeti što ste do sada postigli. Uključite lokalnu zajednicu u proces utvrđivanja potreba i planiranja projekata kroz upitnike i sastanke u zajednici.
- ⇒ Pružite mogućnost građanima da budu uključeni. Zamolite ih da vam pomognu. ■

<: **Lokalna građanska inicijativa “Zajedno”** organizirala je akciju izgradnje dječjeg igrališta u selu Branjin Vrh u istočnoj Slavoniji. Branjin Vrh ima otprilike 1.500 mještana od kojih su oko dvjesto djeca. Do nedavno djeca nisu imala mjesto za igru. Uz pomoć CroNGO programa te u suradnji s lokalnim vatrogasnim društvom, udrugom žena i Crvenim križem, inicijativa ‘Zajedno’ uspjela je izgraditi dječje igralište. Otprilike stotinjak mještana sudjelovalo je u poslovima pripreme gradnje igrališta. Za mještane je ova inicijativa bila iznimno važna jer su vrlo brzo mogli vidjeti konkretne rezultate svog zajedničkog rada, a što je, između ostaloga pozitivno utjecalo na živote njihove djece. Dok su radili zajedno, mještani su dosta razgovarali o tome kako im ova vrsta akcije donosi pozitivne osjećaje u njihovu ratom pogođenu zajednicu. Po završetku izgradnje i uređenja igrališta, dogovorili su da će se od sada redovno sastajati i zajedno planirati nove akcije.

“Građani mogu imati veliki utjecaj na kvalitetu njihovog življenja tako da se uključe u lokalnu zajednicu. Zbog toga je važno ne biti pasivan.”

*Damir Konestra,  
predsjednik udruge  
Hrvatska čitaonica Draga  
iz mjesta Draga*

1  
5



“Volim dati svoj doprinos lokalnoj zajednici i ovaj centar mi pruža mogućnosti za to. Također, mislim da će ovaj način pomaganja drugima pomoći i meni kasnije u životu. Volim sudjelovati u aktivnostima Centra mladih Domaći jer imam 1 puno različitih 6 područja interesa.”

Marija Hrebac,  
volonterka Centra mladih  
Domaći iz Karlovca



## ::: KAKO udruge/inicijative mogu ZADRŽATI građane uključenima? :::

**U** udruge/inicijative trebaju::

- Pažljivo planirajte vaše akcije tako da ih možete provesti bez poteškoća te ostvariti pozitivne učinke za zajednicu kako bi volonteri imali osjećaj da je posao koji su odradili koristan i potreban.
- Ne objavljujte poziv kojim tražite volontere ako nemate konkretan plan što ćete raditi. U suprotnom, uzrokovat ćete nezadovoljstvo, razočaranje i propuštanje mogućnosti.
- Uključite volontere u planiranje vaših aktivnosti. Ohrabrite ih da podjele s vama ideje za nove akcije ili aktivnosti. Oni su upoznati s potrebama njihove zajednice i znaju kako vam mogu pomoći u pružanju odgovora na te potrebe.
- Zahvalite volonterima na uloženom vremenu i trudu. Volonteri mogu biti javno nagrađeni i predstavljeni kroz medije, pisane zahvale i događanja.
- Obavještavajte prijašnje volontere o rezultatima projekata na kojima su radili i vašim planovima za buduće aktivnosti. ■

<: **Vihor – Udruga za terapijsko jahanje** iz Zemunika Donjeg (Zadarska županija) pruža podršku osobama s tjelesnim i mentalnim poteškoćama. Od osnutka udruga je radila uz pomoć 300 lokalnih volontera koji su im pomagali prilikom organiziranja satova jahanja, izgradnje ograde oko jahališta te drugih važnih zadataka. Mnogi od ovih volontera iskazali su poseban interes učiti više i stjecati vrijedno iskustvo sudjelujući u aktivnostima udruge. U stvari, većina njih su studenti obližnjeg sveučilišta gdje stječu znanja o radu s osobama s posebnim potrebama. Rad udruge Vihor podupiru i volonteri koji su čuli o vrijednom radu udruge te su željeli postati dio njihove uspješne priče. Također, mnogi novi volonteri uključuju se u rad udruge nakon saznanja dobivenih od starijih volontera. Program terapijskog jahanja udruge Vihor zahtjeva stalne volontere kako bi se uopće mogao provoditi. Bez aktivnog sudjelovanja zajednice udruga ne bi bila u mogućnosti postići ovako visoku razinu uspjeha. Jedna od članica udruge izjavila je: “Ovdje ima jako puno dobre volje, a na vama je da uključite građane.”





Volonteri Udruge za terapijsko jahanje VIHOR iz Zemunika Donjeg, Zadarska županija pomažu djeci s poteškoćama u razvoju prilikom jahanja. (Dalmacija)



Članovi zajednice sudjeluju u diskusiji o među-sektorskoj suradnji (lokalne vlasti, poduzetnici, udruge) organiziranoj od strane udruge SLAP. (Istočna Slavonija)

# :: GDJE možete dobiti više INFORMACIJA o sudjelovanju građana i volonterizmu u HRVATSKOJ? ::

## Kontakt informacije:

### >> Centar za civilne inicijative — CCI

Park Ribnjak 1, Zagreb, tel: (01) 4819 516, fax: (01) 4920 795, e-mail: [cci@zg.hinet.hr](mailto:cci@zg.hinet.hr), [www.cci.hr](http://www.cci.hr)

### >> Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek

Županijska 7, Osijek, tel/fax: (031) 206 886 / 206 889, e-mail: [cpos@zamir.net](mailto:cpos@zamir.net), [www.centar-za-mir.hr](http://www.centar-za-mir.hr)

### >> Udruga MI

Sinjska 7, Split, tel: (021) 346 582, fax: (021) 317 350, e-mail: [udruga-mi@st.tel.hr](mailto:udruga-mi@st.tel.hr), [www.udruga-mi.hr](http://www.udruga-mi.hr)

### >> ODRAZ

Lj. Posavskog 2/4, Zagreb, tel: (01) 4655 203, fax: (01) 4655 200, e-mail: [odraz@zg.htnet.hr](mailto:odraz@zg.htnet.hr), [www.odraz.hr](http://www.odraz.hr)

### >> Organizacija za građanske inicijative — OGI

Kralja Petra Svačića 36, Osijek, tel: (031) 582 292, fax: (031) 582 293, e-mail: [ogi@os.hinet.hr](mailto:ogi@os.hinet.hr)

### >> RI Centar

Blaža Polića 2/4, Rijeka, tel: (051) 324 760, e-mail: [ri-centar@ri-hinet.hr](mailto:ri-centar@ri-hinet.hr), [www.ri-centar.hr](http://www.ri-centar.hr)

### >> SMART

Blaža Polića 2/4, Rijeka, tel/fax: (051) 332 750, 320 792, e-mail: [smart@smart.hr](mailto:smart@smart.hr), [www.smart.hr](http://www.smart.hr)

### >> Suncokret — Centar za humanitarni rad

Av. Dubrovnik 10, Zagreb, tel/fax: (01) 6551 715, e-mail: [suncokret@suncokret.hr](mailto:suncokret@suncokret.hr), [www.suncokret.hr](http://www.suncokret.hr)

### >> Volonterski Centar Zagreb — VCZ

Bašćanska 11, Zagreb, tel: (01) 3013 829, fax: (01) 3013 736, e-mail: [vc@zamir.net](mailto:vc@zamir.net)

### >> ZOE — Centar za održivi razvoj ruralnih krajeva

Domagojeva 14, Zagreb, tel (phone): (01) 4655 202, fax: (01) 4655 200, e-mail: [zoe@zoe-centar.hr](mailto:zoe@zoe-centar.hr),  
[www.zoe-centar.hr](http://www.zoe-centar.hr) ■

“Svatko je od nas barem jednom poželio mijenjati svijet. Nitko to ne može učiniti u potpunosti, ali svatko od nas može odabrati barem jedan mali dio na kojem će raditi. Kako bih bila kompletna osoba, osjećam da moram dati svoj doprinos, ne samo zato da bih dobila nešto zauzvrat već za opće dobro.

Sretna sam da 1  
ova udruga 9  
postoji, jer 9  
tu ljudi sličnih  
ideja kroz  
zajedničke napore  
mogu uspješno  
mijenjati mali dio  
svijeta na bolje.”

Renata Jelušić  
iz udruge RODA, Zagreb



## ::: Dodatna LITERATURA :::

- Priručnik za organizatore zajednice, Milan Ivanović, Milan Medić, Aleksandra Milosavljević, OGI — Organizacija za građanske inicijative, Osijek, 2001.
- Priručnik za rad s volonterima, Diana Topčić, Udruga MI — Split, Volonterski centar — Split, Split, 2001.
- Priručnik za volontere, Diana Topčić, Nives Ivelja, Udruga MI — Split, Volonterski centar — Split, Split, 2001.
- Putokaz za djelotvoran rad lokalne zajednice: razvitak ovisi upravo o vašem udjelu, Ivana Laginja i Lidija Pavić, ODRAZ — Održivi razvoj zajednice, Zagreb, 2001.
- Vratite nam Internet, mali priručnik iz zagovaranja, GONG, Zagreb, 2001. ■





Građani sela Radučić blizu Knina, Šibensko-kninska županija uređuju cisternu za vodu koja predstavlja glavni izvor pitke vode. (Dalmacija)

# ::: CroNGO Program malih financijskih potpora :::

CroNGO Program malih financijskih potpora podupire nevladine organizacije (udruge, NVO) i lokalne građanske inicijative (LGI). Ove organizacije i same su dio lokalnih zajednica u kojima rade, a projekti za koje su dobili potpore dijelom su podržani i kroz lokalne doprinose. CroNGO pruža male financijske potpore u iznosu do 200.000,00 kuna za projekte koji su usmjereni na sljedeće:

- kreiranje konkretnih promjena temeljenih na potrebama zajednice,
- jačanje vodstva u zajednici,
- uključivanje građana u projektne aktivnosti,
- razvoj suradnje s lokalnim vlastima, medijima, poduzetnicima i ustanovama kao što su škole, bolnice i slično.

Tijekom prve godine provedbe CroNGO programa otprilike 120 projekata na razini lokalnih zajednica bilo je podržano diljem cijele Hrvatske. Ova brošura temelji se na primjerima projekata podržanim u ovom Programu i njihovim postignućima. ■



# ::: Bilješke :::



ISBN 953-97987-1-X